

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність: D3 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Управління закладом освіти

Факультет (ННІ): гуманітарно-педагогічний

Розробники: доцент кафедри психології, к.психол.н. Валентина ТЕСЛЮК

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Психологія управління»

Навчальна дисципліна орієнтована на формування у студентів спеціальності «Менеджмент» знань про психологічні аспекти управлінської діяльності, закономірності міжособистісної взаємодії в управлінні, особливості прийняття рішень, лідерства, комунікації та мотивації в управлінських процесах. Вивчаються механізми впливу, управління груповою динамікою, конфліктами та стресами, а також психологічні характеристики ефективного керівника. Курс спрямований на розвиток навичок управлінської діяльності, діагностики управлінських стилів та удосконалення особистісних якостей, важливих для майбутніх фахівців.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	«Магістр»	
Спеціальність	D3 «Менеджмент»	
Освітньо-професійна програма	Управління закладом освіти	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	<i>10 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>20 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	- год.	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>76 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів знань і практичних навичок щодо психологічних основ управлінської діяльності та міжособистісної взаємодії в управлінні.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або використання інновацій за невизначеності умов і вимог;

загальні компетентності (ЗК):

– здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК2);

– здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК4);

– здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК5);

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

– здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (СК4);

– здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (СК5);

– здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (СК6);

– здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (СК8);

Програмні результати навчальної дисципліни:

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ПРН2);
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ПРН3);
- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні норми та соціальну відповідальність (ПРН6);
- організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті (ПРН7);
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач (ПРН10);
- вміти делегувати повноваження з управління організацією (підрозділом) (ПРН12).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Основи психології управління														
Тема 1. Психології управління як галузь знань	1	10	2	2			6	9	2					7
Тема 2. Психологія організації в управлінні	2	8		2			6	7						7
Тема 3. Психологія особистості керівника	3	10	2	2			6	8						8
Тема 4. Стилї керівництва	4	8		2			6	10		2				8
Тема 5. Психологічні особливості реалізації функцій управління	5	8		2			6	10	2					8
Разом за змістовим модулем 1	5	44	4	10			30	44	4	2				38
Модуль 2. Психологічні аспекти професійної взаємодії в організації														
Тема 6. Психологія управління конфліктами	6	10	2	2			6	9		2				7
Тема 7. Психологія ділового спілкування	7	10	2	2			6	9		2				7
Тема 8. Особливості ведення переговорів	8	8		2			6	10	2					8
Тема 9. Психологічне консультування в управлінні закладом освіти	9	8		2			6	8						8
Тема 10. Психічне здоров'я в організації	10	10	2	2			6	10	2					8
Разом за змістовим модулем 2	5	46	6	10			30	46		4				38
Усього годин	10	90	10	20			60	90	8	6				76

3. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психології управління як галузь знань	2
3	Психологія особистості керівника	2
6	Психологія управління конфліктами	2
7	Психологія ділового спілкування	2
10	Психічне здоров'я в організації	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психології управління як галузь знань	2
2	Психологія організації в управлінні	2
3	Психологія особистості керівника	2
4	Стилі керівництва	2
5	Психологічні особливості реалізації функцій управління	2
6	Психологія управління конфліктами	2
7	Психологія ділового спілкування	2
8	Особливості ведення переговорів	2
9	Психологічне консультування в управлінні закладом освіти	2
10	Психічне здоров'я в організації	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи психології управління	30
2	Психологічні аспекти професійної взаємодії в організації	30

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне та письмове опитування
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проектного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.
-

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Основи психології управління		
Практична робота 1. Психологія управління як галузь знань	цілісне розуміння психології управління як галузі науки, ознайомити їх з еволюцією управлінських підходів та сучасними практиками менеджменту, навчити застосовувати методи психологічного аналізу, діагностики й оцінювання управлінських ситуацій, а також розвивати навички критичного мислення, групової взаємодії та прийняття рішень в умовах сучасних управлінських моделей	12

Практична робота 2. Психологія організації в управлінні	цілісне розуміння організаційної структури управління та ролі групи як важливого елемента організації; розвинути навички аналізу психологічних характеристик робочих груп, виявлення формальних і неформальних відносин у колективі; навчити застосовувати знання для оцінки ефективності управлінської взаємодії та удосконалення групової роботи в організаціях	12
Практична робота 3. Психологія особистості керівника	розуміння психологічних особливостей особистості керівника, розвинути навички аналізу індивідуально-психологічних характеристик керівника, їхнього впливу на групу та організаційні результати; навчити студентів визначати сильні сторони керівника і потенційні зони розвитку для підвищення ефективності управління персоналом	12
Практична робота 4. Стилі керівництва	ознайомитись із стилями керівництва, типами керівників; розв'язувати можливі практичні ситуації професійної діяльності; аналізувати стилі керівництва та їхній вплив на командну взаємодію, а також застосовувати знання для оцінки та розвитку лідерського потенціалу керівника	12
Практична робота 5. Психологічні особливості реалізації функцій управління	уміння аналізувати та застосовувати психологічні закономірності реалізації основних функцій управління в діяльності керівника; розвинути навички спостереження, оцінювання та оптимізації управлінської взаємодії з урахуванням мотиваційних, комунікативних, когнітивних і емоційно-вольових чинників, що впливають на ефективність управління в організаціях	12
Самостійна робота 1.	закріплення та поглиблення знання з психології управління через практичне опрацювання теми; вміння проєктувати та організувати тренінгове заняття, добирати до нього відповідні вправи й методики; навички психологічного аналізу групової динаміки, лідерства й міжособистісних взаємин у трудовому колективі	10
Модульна контрольна робота 1.	демонструвати засвоєння теоретичних знань про предмет, завдання та методи психології управління, виявити розуміння особливостей функціонування трудового колективу, а також показати здатність аналізувати психологічні риси та управлінські якості керівника	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психологічні аспекти професійної взаємодії в організації		
Практична робота 1. Психологія управління конфліктами	уміння розпізнавати, аналізувати та конструктивно врегульовувати конфлікти в організаційному середовищі; навички діагностики причин і динаміки конфліктів, опанування технік переговорів, застосування психологічних інструментів для попередження, мінімізації й ефективного розв'язання конфліктних ситуацій у професійній діяльності керівника	12
Практична робота 2. Психологія ділового спілкування	уміння ефективно взаємодіяти в професійному середовищі; застосування психологічних принципів та технік ділового спілкування; навички активного слухання, аргументованої комунікації, конструктивного зворотного зв'язку й запобігання комунікативним бар'єрам; здатність будувати результативні робочі стосунки та обирати оптимальний стиль взаємодії в управлінських ситуаціях	12

Практична робота 3. Особливості ведення переговорів	уміння ефективно планувати, організовувати та проводити переговори в управлінській діяльності; визначати інтереси сторін, обирати відповідну стратегію і тактику ведення переговорного процесу; навички аргументації, активного слухання, роботи з емоціями та протидії маніпуляціям; здатність досягати конструктивних домовленостей та створювати взаємовигідні рішення у професійному середовищі	12
Практична робота 4. Психологічне консультування персоналу в організації	уміння й навички застосовувати методи психологічного консультування в управлінському середовищі; діагностувати запит працівника чи керівника, будувати етапи консультаційного процесу, обирати відповідні техніки роботи з емоційними станами, мотиваційними бар'єрами та міжособистісними труднощами; здатність формувати професійні рекомендації щодо оптимізації поведінки, комунікації та взаємодії персоналу в організації	12
Практична робота 5. Психічне здоров'я в організації	розуміння чинників, що впливають на психічне здоров'я працівників у професійному середовищі; виявляти ризики психологічного неблагополуччя, ознаки стресу, вигорання та емоційного виснаження; навички аналізу організаційних умов, які підтримують або підривають добробут персоналу; опанування методами профілактики, психологічної підтримки та формування здорового робочого клімату	12
Самостійна робота 2.	знання щодо причин, динаміки та наслідків організаційних конфліктів; розуміння принципів ефективного ділового спілкування та його ролі у попередженні напруження в колективі; здатність аналізувати чинники, що впливають на психічне здоров'я працівників, та визначати способи його підтримки; навички самостійного опрацювання літератури, роботи з кейсами, критичного мислення й застосування теоретичних знань у практичних управлінських ситуаціях	10
Модульна контрольна робота 2.	знання основ психічного здоров'я, уміння аналізувати механізми виникнення та розв'язання конфліктів, теоретичні й практичні навички ефективної ділової комунікації в управлінській діяльності	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проєкт/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3719>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ-Львів: Сполом, 2011. 216 с.
2. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ: Наук. світ, 2009. 268 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління. Київ: Академвидав, 2003. 568 с.
4. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 664 с.
5. Войтович М.В. Психологічні основи розв'язання управлінських конфліктів в освітніх закладах. *Управління закладами середньої освіти психологічні аспекти*. Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2001. С. 129-149.
6. Карамушка Л.М. Психологічні основи управління в системі середньої освіти: навч.посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 180с.
7. Карамушка Л.М. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень українськими менеджерами: результати крос-культурних досліджень. *Проблеми загальної та педагогічної психології*. 2002. Т. 4. Ч. 1. С. 90-95.
8. Коваль А.Е. Ділове спілкування: навч. посіб. Київ: Либідь, 1992. 280 с.
9. Коломінський Н. Стиль поведінки керівника в конфліктній ситуації: діагностування та шляхи оптимізації. *Освіта і управління*. 1998. Т. 2. № 1. С. 91-95.
10. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / В.С. Лозниця. Київ: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.
11. Мельник Л.П. Психологія управління: курс лекцій. 2-ге вид. Київ: МАУП, 2002. 176 с.
12. Омельченко Л.М. Конфлікти в організаціях: методичні рекомендації для керівників аграрної галузі. Київ: НУБіП, 2009. 64 с.
13. Ходаківський Є. І. Психологія управління: підручник. 5-те вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 492 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1246_96389959.pdf (дата звернення 10.05.2026 р.).
14. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/340080478_Psihologia_upravlinna (дата звернення 10.05.2026 р.).